

INFOTUND ETTEVÕTJATELE FINANTSSANKTSIOONIDEST

SEISUGA 18.aprill 2022

Infotunni eesmärk

- Juhendada ja suunata
- Aidata mõista EL sanktsiooni määrusi
- Ei lahendada konkreetseid kaasusi

Teemad:

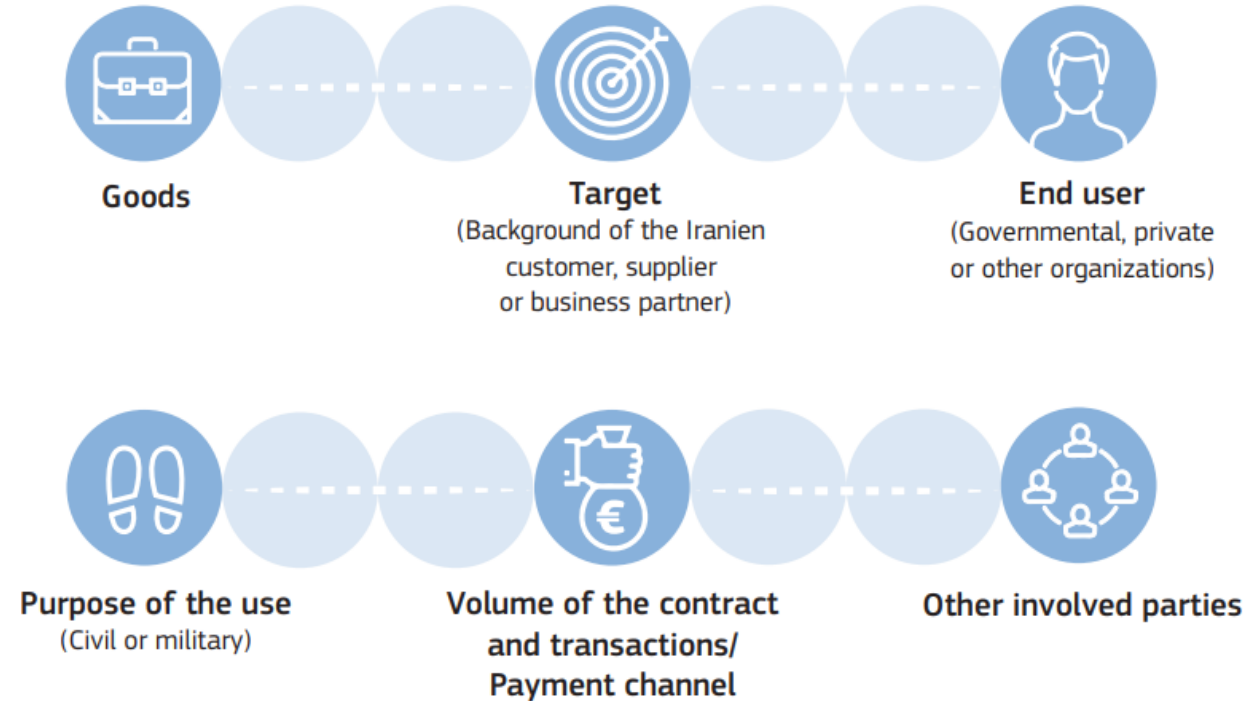
- Hoolsusmeetmete kohaldamine
- ISR teate tegemine
- Päringud vs ISR teated RAB-ile
- Erandid ja nende taotlemine
- EL viies sanktsioonipakett

Hoolsusmeetmed

- Finantssanktsiooni järgimise hoolsuskohustuse täitmine võiks hõlmata järgmisi põhietappe:
 - Riskianalüüs
 - Hoolsusmeetmed
 - Pidev monitooring
- Pange tähele, et sanktsiooni kohaldamine on absoluutne nõue. See on reeglipõhine kohustus, mis kehtib nii füüsiliste kui ka juriidiliste isikute suhtes ja mida tuleb täita sõltumata tehingu riskipõhisest hinnangust.

Riskianalüüs

- Riskianalüüs on protsess potentsiaalsete riskide tuvastamiseks
- Hinnatakse sündmuse toimumise tõenäosust ja sündmusest tulenevat võimalikku kahju.
- Hindamisel võiks võtta arvesse järgmisi punkte:
 - Riskianalüüsi väljundiks peaks olema eeldatav risk
 - madal, keskmine ja kõrge
- Riskide hindamise protsess võib olla osa projektist, mille eesmärk on maandada ettevõtte üldisi riske organisatsiooni kõigis osades ja tooteportfellis.

Hoolsusmeetmete kohaldamine

- Uuri, kes on tehingu **osapooled**, sh kasusaajad, kauba omanik, tarnija, vedaja jne
- Mis on **tehingu** sisu ja eesmärk (kelle kaup, kas sisaldab finantseerimist, laenu, ettemakset jne)
- Kontrolli osapooli, kaupa või teenust vastu sanktsiooni **nimekirju**
- Kui on **vaste**, siis veendu, et vaste on õige
- Kas kaup või teenus **on lubatud**
- Kui on vaste, siis kontrolli, mis on **piirang, keeld või kohustus** (lähtu alati õigusaktist)
- Mis on **geograafiline** risk (Venemaa, Ukraina, Valgevene, Lugansk, Donetsk, Krimm jne)
- Lähtu lisaks partnerilt saadud infost ja ka sõltumatust ja usaldusväärsest **allikast**
- Uuri, kas võib olla tegemist **erandiga** (erandiks loa annab pädev asutus)
- Kogu kokku **faktid** (dokumendid, sh lepingud, arved, kaubasaatmise dokumendid jne)
- **Kohalda** sanktsiooni
- **Teavita** sanktsiooni kohaldamise olukorrast pädevat asutust

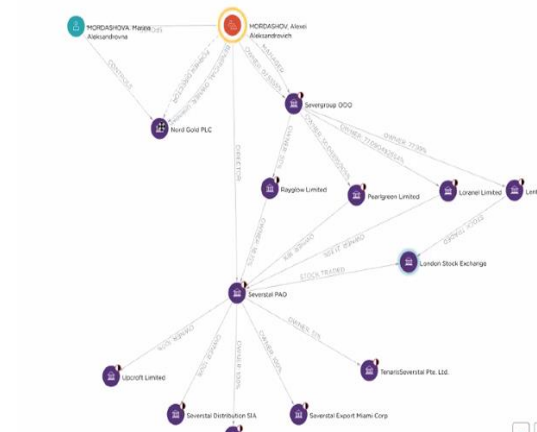
Pidev jälgimine

- Partneri kohta käivat teavet tuleks regulaarselt uuendada
- Ettevõtjad võiksid kohustada oma lepingus vastaspoolt, kes on kõrge riskiga jurisdiktsioonist, teavitama mis tahes muudatustest juhtimis- või aktsionäride struktuuris
- Mõned rahvusvahelised ettevõtted pakuvad tasu eest elektroonilisi tööriistu äripartnerite jälgimiseks
- Soovitav on hoolsusmeetmeid kohaldada regulaarselt oma partnerite suhtes

Kas minu partner on sanktsiooni subjekt ja kas ma võin temaga tehingut teha?

- Näide, minu partneriks on ettevõtte A ja ma soovin ülekannet teha talle Panka X, mh on kauba tootjaks ettevõtte Y.

Näide tehingu kontrollist 1

- Kontrollin partnerit
 - Kontrollin, kas ettevõtte A on nimekirjas
 - Ettevõtte A ise ei ole nimekirjas → kohaldan hoolsusmeetmeid edasi
 - Kontrollin, kes on ettevõtte A omanikud ja kas omanikud on nimekirjas
 - Ettevõtte A on 51% ettevõtte B omandis
 - Ettevõtet B ei ole nimekirjas aga ettevõtet B omab 100% isik C, kes on nimekirjas
 - Isik omab enam kui 50% ettevõttest B.
 - On sanktsiooni kohaldamise olukord → kohaldan sanktsiooni, ei tee rahalisi vahendeid ega majandusressursse kättesaadavaks, ei tee tehingut.

Näide tehingu kontrollist 2

- Kontrollin pank X
 - Panka X on sanktsiooni nimekirjas
 - On sanktsiooni kohaldamise olukord kohaldan sanktsiooni, ei tee rahalisi vahendeid ega majandusressursse kättesaadavaks, ei tee ülekannet
- Rahaliste ülekannete puhul suhelge ka oma pangaga
- Finantsasutused võivad tulenevalt oma riskiisust keelduda ka muudest tehingutest

Näide tehingu kontrollist 3

- Kontrollin kauba tootjat ettevõtte Y
 - kauba tootja ettevõtte Y on sanktsiooni nimekirjas
 - On sanktsiooni kohaldamise olukord kohaldan sanktsiooni, ei tee rahalisi vahendeid ega majandusressursse kättesaadavaks, ei osta ega müü ettevõtte Y kaupa.

Kuidas teha teatist ja mis infot see peaks sisaldama

Iga füüsiline ja juriidiline isik, kellel on kahtlus või kes teab, et temaga ärisuhtes olev või tehingut või toimingut tegev isik, samuti ärisuhte loomist või tehingu või toimingu tegemist kavandav isik on rahvusvahelise finantssanktsiooni subjekt, on kohustatud viivitamata teavitama sellest ja võetud meetmetest Rahapesu Andmebürood.

Kuidas teha ISR (International Sanctions Report) teatist ja mis infot see peaks sisaldama

- Teatist on võimalik esitada:
 - RABi veebilehel (täida kõik andmeväljad, kui info on teada või seda õnnestub täiendavalt leida) fiu.ee/saada-teade
 - Erandina e-kirja teel info@fiu.ee
- Teatis peab sisaldama
 - teataja andmeid
 - seotud osapooli, sh kõiki tehinguga seotud osapooli (lepingu, arve, kaubadokumendi jne osapooli)
 - kogu terviklikku detailset tehingu kirjeldust
 - miks peab / peaks kohaldama finantssanktsiooni
 - tehingu summat
 - sanktsioonirežiimi
 - võetud meetmeid (külmutatud, tehingust keeldutud, ärisuhe lõpetatud, teenuse osutamisest keeldutud jne)

ISR tegemine RAB-ile

Saada teade

Rahapesu Andmebüroo läks 2019. aasta mais üle uuele teadete saatmise süsteemile.

 AVA KÕIK

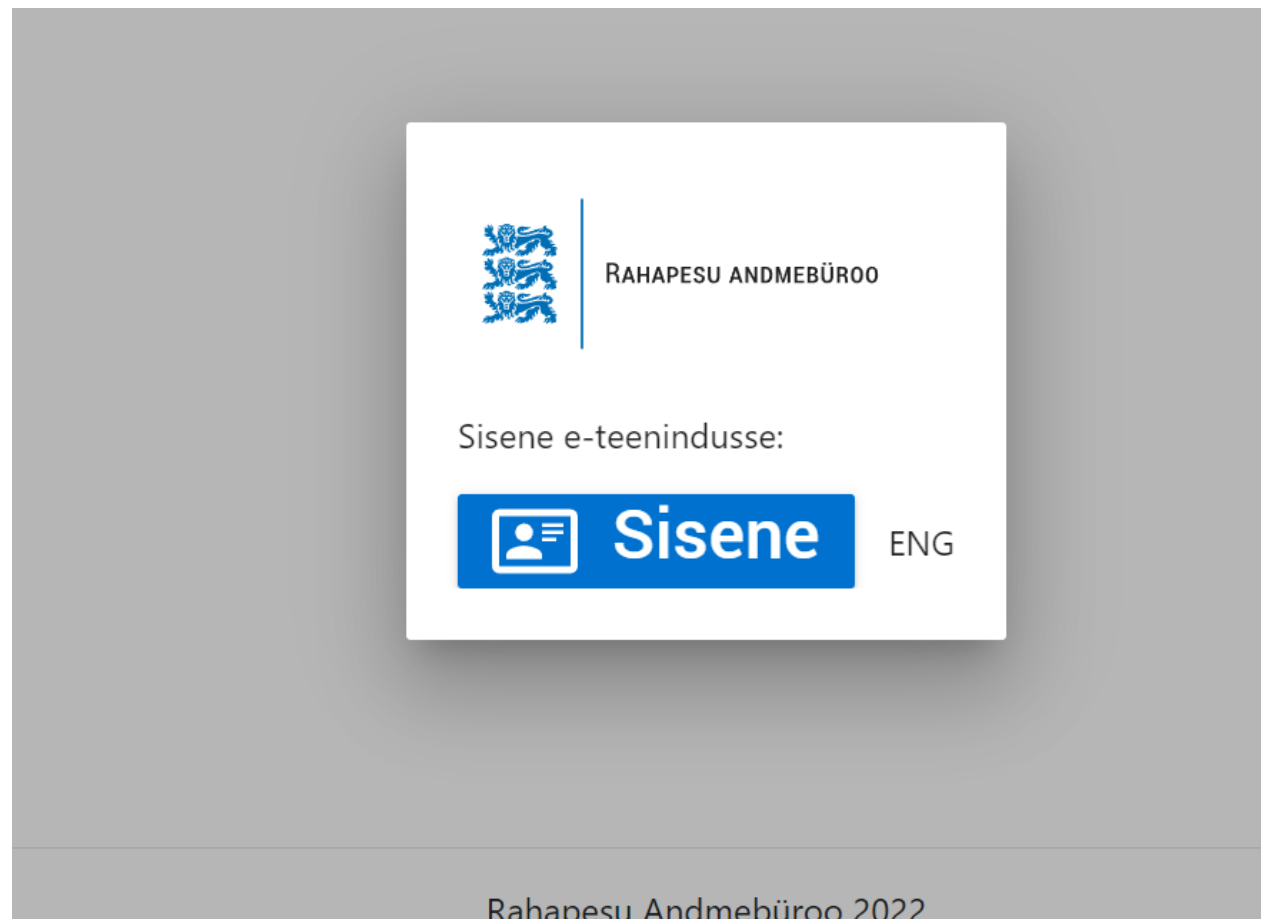
LOE JUHENDIST, KUIDAS SAATA TEADET RAHAPESU ANDMEBÜROOLE

[SAADA TEADE](#)

Teate saatmiseks sisenege [infosüsteemi RABIS](#) siit

ISR tegemine RAB-ile - sisselogimine

ISR tegemine RAB-ile – lisa uus teade

RAHAPESU ANDMEBÜROO

Lisa uus teade

Impordi teade

Euroopa Liit
Euroopa
Regionaalarengu Fond

Eesti
tuleviku heaks

RAHAPESU ANDMEBÜROO

ISR tegemine RAB-ile – teataja andmed

Teated

RAHAPESU ANDMEBÜROO

1 Teate koostaja 2 Teade 3 Osapooled 4 Tehing 5 Dokumendid 6 Esitamine

Teate koostaja¹

Eesnimi

Perekonnanimi

Isikukood

Sidevahendid [Lisa](#)

Telefon *

E-post *

Koduleht

Teataja¹

Isiku tüüp *

Füüsiline isik (resident)

Eesnimi *

Perekonnanimi *

Isikukood *

Seaduse kohustatud subjekt *

Ei ole kohustatud subjekt

Põhitegevusala *

Teatega seotud tegevusala *

Muu klassifitseerimata

Aadressid¹

[Lisa](#)

Riik

Sisesta aadress

Sihtnumber

ISR tegemine RAB-ile – teate liik

Teated

RAHAPESU ANDMEBÜROO

1 Teate koostaja 2 Teade 3 Osapooled 4 Tehing 5 Dokumendid 6 Esitamine

Teade ⓘ

Teate liik: *

- ☐ Rahapesukahtlane tehing (STR)
- ☐ Ebaharilik tehing (UTR)
- ☐ Ebatavaline tegevus (UAR)
- ☒ Rahvusvahelise sanktsiooni seaduse subjekt (ISR)
- ☐ Summa üle piirsumma sularahas (CTR)
- ☐ Terrorismi rahastamise kahtlus (TFR)
- ☐ Järelevalve teade

Teate number

XXX

1. Rahvusvahelise sanktsiooni rakendamine (sanktsioneeritud isik tuvastatud)
2. Sanktsioneeritud isiku kontroll (füüsilised, juriidilised isikud)
3. Rahvusvahelise sanktsiooni rakendamise kahtlus, muud sanktsioonid

☒ Kiire

Põhjus *

Põhjuse lisaselgitus

RAHAPESU ANDMEE

ISR tegemine RAB-ile – osapoolte lisamine

Teated

Teate koostaja

Teade

Osapooled*i*

Lisa osapool

Isikukood/Registrikood

Nimi

Isiku andmed*i*

Isiku tüüp *

Juriidiline isik (resident)

Nimi *

Registrikood *

Asutamise aeg

Lõpu aeg

Aadressid*i*

Lisa

Riik

Eesti

Sisesta aadress

Sihtnumber

Sidevahendid

Lisa

Telefon

E-post

Koduleht

Pangakontod*i*

Lisa konto

Märkused

Katkesta

Salvesta

ISR tegemine RAB-ile – osapoolte lisamine

Teated

Teate koostaja Teade

Osapooled

Lisa osapool

Isikukood/Registrikood	Nimi	Es
xxxxxxxx	OÜ Nimetu	

Isiku andmed

Isiku tüüp *
Füüsiline isik (mitteresident)

Eesnimi *
finantssanktsiooni

Perekonnanimi *
Subjekt

Sugu Rahvus Kodakondsus Sünniriik

Sünniaeg Surmaaeg

Aadressid

Lisa

Riik
Valgevene

Sisesta aadress

Sihnnumber

Sidevahendid

Lisa

Telefon E-post Koduleht

Pangakontod

Lisa konto

Isikut tõendavad dokumendid

Lisa dokument

Katkesta Salvesta

ISR tegemine RAB-ile – osapoolte lisamine

Teate koostaja — Teade — **3 Osapooled** — Tehing — Dokumentid — 6 Esitamine

Osapooled ⓘ

Lisa osapool

Isikukood/Registrikood	Nimi	Esindaja tehingus	Volitaja	Seotud isikud
XXXXXXXX	Ettevõte A			<button>Muuda</button> <button>Kustuta</button>
	isik C			<button>Muuda</button> <button>Kustuta</button>
XXXXXX	Teavitaja			<button>Muuda</button> <button>Kustuta</button>
	Ettevõte B			<button>Muuda</button> <button>Kustuta</button>
	Pank X			<button>Muuda</button> <button>Kustuta</button>
	Ettevõtja Y			<button>Muuda</button> <button>Kustuta</button>

Tagasi

Edasi

ISR tegemine RAB-ile – tehing

Teated

EN

Teate koostaja — Teade — Osapooled — **4** Tehing — Dokumendid — **6** Esitamine

Tehing

Tehingut pole

Rahvusvahelise sanktsiooni seaduse subjekt (ISR)

Tehingu liik *

Vara

Tehingu alamliik

Ost-müük

Tehingu objekt *

Vallasvara

Lisa tehing

*Peab olema lisatud vähemalt üks tehing.

Kuupäev

01.01.2000

Kellelt

Teavitaja

Kellele

Ettevõtte A

Kustuta

Sularaha

Summa *

22 222

Valuuta

EUR - Euro

Nimetus

ID-tunnus

ISR tegemine RAB-ile - tehing

Sanktsioneeritava vara väärtus

Summa	Valuuta
Summa	
22 222,00	EUR

Tehingu kirjeldus *

Minu partneriks on ettevõte A, kellelt ostan kaupa ja ma soovin ülekannet teha talle Panka X, mh on kauba tootjaks ettevõte Y.
Ettevõte A ise ei ole nimekirjas. Ettevõte A on 51% ettevõtte B omandis. Ettevõtet B ei ole nimekirjas aga ettevõtet B omab 100% isik C, kes on nimekirjas.
Isik omab enam kui 50% ettevõtte B. On sanktsiooni kohaldamise olukord.
Panka X on sanktsiooni nimekirjas. On sanktsiooni kohaldamise olukord.
Kauba tootjat ettevõte Y on sanktsiooni nimekirjas. On sanktsiooni kohaldamise olukord.
Teatele on lisatus kaasa lepingud, arved, transpordidokumendid

ISR tegemine RAB-ile - sanktsiooni kohaldamine

Sanktsiooni subjekt

ettevõtte C, pank X, ettevõtte Y

Režiim

NÕUKOGU MÄÄRUS (EL) nr 269/2014, 17. märts 2014, mis käsitleb piiravaid meetmeid seoses Ukraina territoriaalset terviklikkust, suveräänsust ja sõltumatust kahjustava või ohustava tegevusega

Võetud meetmed

Keeldunud tehingust, ei teinud ülekannet, ei ostanud ja müünud kaupa

Meetmete võtmise aeg

16.04.2022

ISR tegemine RAB-ile - dokumendid

Teated

ENG MARY ÄN

Teate koostaja

Dokumendid

Lisa dokument

Dokumendi lisamine i

Lisa fail

Faile saab lohistada siia

Arve

Arvelduskonto väljavõte

Foto

Helisalvestus

IP-aadressid

Katkesta

Salvesta

Kuupäev

ISR tegemine RAB-ile - esitamine

eated

ENG M

RAHAPESU ANDMEBÜROO

Teate koostaja — Teade — Osapooled — Tehing — Dokumendid — **6 Esitamine**

Teate esitamine

Kui teade koos lisatud failidega on ette valmistatud, vajutage nuppu "Esita teade". Süsteem krüpteerib teade koos lisadega ja saadab RAB serverisse. Eduka saatmise puhul kuvatakse sellekohane teade ekraanile ning saadetud teadet pole võimalik rohkem avada. Saadetava teate salvestamiseks on võimalik laadida alla eelvaade.

Lae alla eelvaade

☒ Esitamisel lae alla teate eelvaade.

Tagasi

Esita teade

RAHAPESU ANDMEBÜROO

ISR tegemine RAB-ile - esitamine

Teated

EN

RAHAPESU ANDMEBÜROO

Teate koostaja

Teade

Osapooled

6 Esitamine

Teate esitamine

Kui teade koos lisatud failidega on ette valmistatud, vajutage nuppu "Esita teade". Eduka saatmise puhul kuvatakse sellekohane teade ekraanile ning saadetakse teade serverisse. Teade saadetakse kohe, kui saadate. Teade saadetakse kohe, kui saadate. Teade saadetakse kohe, kui saadate.

Lae alla eelvaade

Teate saatmine õnnestus

Sulge

☒ Esitamisel lae alla teate eelvaade.

Tagasi

Esita teade

Päringud vs ISR teated RAB-ile

- Kui järelpärimine on **üldsõnaline**, siis saab RAB hinnata üldist olukorda
- Päringutena ootame **erandite taotlusi, selgitustaotlusi üldisematele olukordadele**
- Kui soovitakse tehingu, sh partneri kohta hinnangut, siis peab tegema **teatise**
- RSanS § 18 kohaselt annab RAB **teatistele** tagasisidet kas:
 - taotluse esitanud või tuvastatud isik on finantssanktsiooni subjekt
 - tegemist on finantssanktsiooni rikkuva tehingu või toiminguga
 - finantssanktsiooni on kohaldatud õiguspäraselt
- RAB-il **ei ole võimalik kommenteerida** teiste isikute eranditaotlusi

Loa taotlemine erandiks

- Palume lähtuda RAB juhistest, mis on kättesaadavad kodulehel <https://fiu.ee/rahvusvahelised-sanktsioonid/venemaa-sojaline-agressioon-ukrainas>

EL VIIES SANKTSIOONIPAKETT (vastu võetud 8.04.2022)

SEISUGA 17. aprill 2022

Füüsiliste isikute suhtes kehtestatud piirangud (jõustumine 8.04.2022)

- Sanktsioonide **nimistusse lisati 217 isikut**, kelle suhtes tuleb kohaldada rahaliste vahendite ja majandusressursside külmutamise kohustust ja kättesaadavaks tegemise keeldu ning sissesõidupiiirangut Euroopa Liitu. Nende seas on oligarhe, ärimehi ja nende perekonnaliikmeid, propagandiste, nn rahvavabariikide juhte ja nõukogu liikmeid.
- **18 üksust** (finants-, sõjatööstuse ja transpordisektori ettevõtted), sh neli panka: Otkritie FC Bank, Novikombank, Sovcombank, VTB Bank, millele kehtib varasemast SWIFTi piirang.
- **Täpsustati** vara külmutamise kohustuse ja kättesaadavaks tegemise sanktsiooni **erandeid**.

Venemaa valdkondlikud sanktsioonid (jõustumine 9.04.2022)

- Finantssanktsioonid
 - Keelati üle 100 000-euroste deposiitide vastuvõtmine Venemaalt
 - Keelati üle 10 000-eurosed virtuaalvara teenused Venemaa suunal
 - Keelati pärast 12.04.22 välja antud vabalt võõrandatavate väärtpaberite müük mistahes EL liikmesriigi vääringus Venemaa suunal
 - Keelati mistahes EL liikmesriigi vääringus rahatähtede müük, pakkumine, üleandmine ja eksport Venemaa suunal (erandiks mh füüsilise isiku või tema pereliikme reis)
 - Keelati avalike lepingute ja hangete tegemine ja nende jätkamine Venemaa partneritega
 - Keelati toetuse, rahastuse ja rahalise abi andmine Venemaale EL, Euratomi ja liikmesriikide riiklike programmide ja lepingute alusel.
 - Keelati teenused Venemaa seosega trustidele ja samalaadsetele üksustele.

Valgevene valdkondlikud sanktsioonid (jõustumine 9.04.2022)

- Lisaks eurodele keelati ka teistes ELi liikmesriikides käibel olevates ametlikes vääringutes väljastatud vabalt **võõrandatavaid võlakirju müüa** Valgevene suunal
- Lisaks eurodele keelati ka teistes ELi liikmesriikides käibel olevates ametlikes vääringutes **rahatähtede eksport Valgevenesse, sh selle keskpangale**
- Valgevenes asutatud maanteetranspordi ettevõtetele keelati kaupade vedu ELi maanteid mööda, sh transiit

Erinevad abivahendid

- RSanS <https://www.riigiteataja.ee/akt/108032022003?leiaKehtiv>
- RAB koduleht <https://fiu.ee/rahvusvahelised-sanktsioonid/rahvusvahelised-finantssanktsioonid>
- RAB juhend <https://fiu.ee/oigusaktid-ja-juhendid/juhendid#rahapesu-andmebroo---3>
- Välisministeerium <https://vm.ee/et/rahvusvahelised-sanktsioonid>
- Strateegilise kauba komisjon <https://vm.ee/et/strateegiliste-kaupade-kontroll>
- EL parim praktika <https://data.consilium.europa.eu/doc/document/ST-5664-2018-INIT/en/pdf>
- EL nõukogu <https://www.consilium.europa.eu/en/policies/sanctions/#>
- EL KKK https://ec.europa.eu/info/business-economy-euro/banking-and-finance/international-relations/restrictive-measures-sanctions/sanctions-adopted-following-russias-military-aggression-against-ukraine_en#sanctions
- USA OFAC <https://home.treasury.gov/policy-issues/financial-sanctions/sanctions-programs-and-country-information>
- EMTA tolli kontroll <https://apps.emta.ee/arctictariff-public-web/#!/taric/measure/mcc/search>
- Mitteametliku lisaallikana äsja avatud Facebooki leht <https://www.facebook.com/FIUEstonia>

Finantstehingute aususe valvaja

